

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

25. Valedicto morientis ad vivos eâdem viâ sequuturos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Eternitatis Prodromi Caput III.

75

sola, inquit, certa est, cetera sunt incerta omnia. Conceptus est puer, forte natus, forte non natus, sed abortu perit. Si natus sit, forte crescit, forte non crescit; forte senescit, forte non senescit; forte dives erit, forte pauper; forte honoratus erit, forte abjectus; forte uxor ducet, forte non ducet; forte habebit filios, forte non habebit; forte egrotabit, forte non egrotabit; forte a bestia devorabitur, forte non devorabitur. Nunquid possumus dicere: forte morietur, forte non morietur.

Divinae paginae Regis Alexandri fatum ita depingunt: *Et post hac decidit in lectum, & cognovit quia moreretur.* O quanta vis verbulo, *Post hac*, & illi, *decidit*, sed & isti, *quia moreretur.* Orbem, imò orbis plures victoriarum spe jam devoraverat Alexander; *Eternis* annalibus dignissima gessisse sibi visus est: nihilominus post tot tantaeque victorias, victus cecidit, non modo in lectum, sed & in tumulum, sarcophago contentus. Refert Petrus Alfonsus, Alexandro jam vitæ facto, complures philosophos confluisse, qui super regio funere varia pronunciarent. Fuit, qui diceret: En, imò quatuor ulnarum spatium ei satis est, cui spatiofissimus terrarum orbis non suffecerat. Subjungit alter: Heri potuit Alexander quos voluit a morte liberare, hodie non potest seipsum. Aureum defuncti loculum contemplatus unus: Heri, aiebat, Alexander ex auro fecit thesaurum, jam mutatis vicibus thesaurum ex Alexandro facit aurum. Ita dictis eruditè certatum est; omnium tamen una erat vox, quæ divini oraculi: *Post hac decidit in lectum, & mortuus est.*

En, in quantas saepe cogitationes, obliiti conditionis nostræ venimus! Immortalia (utinam caelestia) volumus animo, & in nepotes pronepotisque disponimus, cum interim longa conantes mors opprimit, & hoc quod senectus vocat, pauci sunt circuitus annorum. Eccur, obsecro, morti fidimus? Circumspicite quam levibus causis amittamus vitam: non cibis nobis, non humor, non vigilia, non somnus sine mensura quadam salubria sunt. Morti ad nos aditum pandunt pes leviter offensus, auricular dolor, dens verminans, cibus stomacho parum obsequens, humoris corrupti guttula. Nunquid ut extinguamur, res magni moliementi est? Odor, sapor, lassitudo, nutrimentum ipsum, & sine quibus vivere non possumus, mortifera sunt. Humanum corpusculum, imbecille, fluidum, putre, morbidum, quocunque se movere, infirmitatis suæ statim conficiunt, non omne caelum fert, aquarum novitatibus, statique non familiaris aura, & tenuissimis causis læduntur. Ergo Siracida credamus. *Ergo melior vis est (o mortales) quam vita amara, & requies aeterna quam languor perseverans.* Ergo, melior habitatio est in caelis, quam peregrinatio in terris.

§. 24. Beatitudo mortis.

Scribe: Beati mortui qui in Domino moriuntur: amodo enim illorum sequuntur illos. In Domino mori, idem est, quod mori servum Domini, uti de Mose factæ pagina loquuntur: *Moses servus meus mortuus est.* Quasi Dominus diceret, inquit Cajetanus, Licet quandoque peccaverit, & peccando non fuerit servus meus; attamen mortuus est servus meus; mortuus est in statu servitutis meæ; mortuus est sic, quod quidquid erat, & quidquid operabatur, meum erat; servus enim totum quod est, domini est. Et talis servus Domini, illud Simeonis carmen in ipsa morte moduletur: *Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace.* Omnino in pace, eaque aeterna, ad cuius statim initium, omnium proborum hominum bella finiuntur, æternum non resuscitanda. Tales etiam servi Dei in Domino moriuntur, qui in Domini sinu quasi morientes conquiescunt, & sic quiescendo suaviter in mortem ob-

Tom. I.

A dormiscunt. Ita Stephanus inter ipsos saxorum nimbos, *Atq. c. 7.* in tanto lapidanti tumultu & fremitu, obdormiuit in *v. 60.* Domino. Ita & Lazarum amicū suum Christus dormire *Ioan. c. 11.* dixit. Sic & Moyses servus Domini mortuus est jubente *v. 11.* Domino, vel ut alii exponunt, super os Jehovah, seu, ex osculo Jehovah; hoc sensu: Sicut mater infantulum brachiis suis indormiente deosculatur, & sic in lectulo blandè reponit; ita Moyses, seu dormientem infantem, Deus per osculum & amplexū in sinu Abraham quasi in lectulo collocavit. Nimirum, *Cum dederit dilectis suis somnum, ecce hereditas Domini.* Beati ergo tales mortui, & nimirum beati, quia nunquā amplius futuri miseri. Bona, inquit Bernardus, mors iusti propter requiem, melior, propter novitatem, optima propter securitatem. Beati, tēūque beati tales, opera enim illorum sequuntur illos: sequuntur tanquam famuli suum dominum, tāquam filii suum patrem, discipuli suum præceptorem, milites suum ducem, nobiles suum regem; sequuntur usque ad tribunal Dei; deducunt & comitantur usque ad supremam Dei curiam, quod hi soli nobiles famuli admittuntur. Atque uti quantum quisque dives sit ac nobilis, ex famulorum cum numero, tum ornatu cognoscitur: ita qui ante Regem gloriæ dignè apparere cupit, sibi de tali familiā provideat, curēque ut ea se super, sicque quam numerosissima & ornatissima. Et licet bona opera nostra præcedant nos merito, sequuntur tamen præmio; labor qui in illis, præit; merces quæ ab illis, subsequitur.

§. 25. Valedictio morientis ad vivos eadem viā secuturos.

QVarum me peniteat, multa sunt; virtutis sæpius neglecte, & temporis male consumpti. Quam potuissim, imò debuissim fuisse patientior, submissior, & quotidianæ mortis studiosior! quantillius in me divini amoris igniculus spiravit! Miserere mei Deus, miserere mei, secundum magnam misericordiā tuam: parce peccanti, o infinita bonitas, per filii tui sanguinem & mortē te precor. Sed & vos quoque offendi dictis vel factis, ignoscite; farentem habetis reum & dolentē: atque hoc mihi abituro viaticum non negate, offensionum mearū omnium veniam. Ne quales exemplo meo, quod saepe pravum fuit, vestra decreseat virtus. In oculis vobis sunt sanctorum mores & vita, ad quam & vestra sese cōformet: illorum patientiam, submissionem, obedientiam accēsis studiis æmulamini. Sed & vobis gratias ago maximas, quotquot mihi benefecistis; quotquot me iuvistis seu manu & opere, seu curā, consilio & amore. Deus, bonorum fons inexhaustus, & amoris pelagus immensum, vicem reddat amoris vestro. In eos certe bonus hic Deus liberalissimus esse solet, qui toto se ipsius sanctissimæ providentiæ committunt. Preclarissima quidem virtus est Obedientia, & sine quā reliquæ in homine religio, nec virtutes quidem sunt. Summè necessaria est Patientia. Excellētissima est submissio, siquē ipsius contemptus. Christo charissima virtus est paupertas: Virtutum regina Charitas est. At verò præ cæteris virtutibus omnibus singulare quid Fiducia in Deum habere mihi videtur. Fiducia in Deum, & plena summet in divinam providentiā resignatio, quam & sacra pagina adeo commendat; quæ & regio vari continū in ore est; quam demum Christus tot argumentis, à floribus etiam & ayiculis petitis perluadere conatur. Hujus fiduciæ vires, & quæ illam animi tranquillitas sequatur, nec nosse, nec aliunde notas credere potest, qui non semper atque in omni re, maximā, minimā, perfectissimē Deo fidit, divineque Providentiæ ac voluntatis se totum integerrimè permittit. Neque hominum ulus est, puto, qui hac in Deum spe fiduciæque fuerit, & non sapius arcana in se mitacula deprehenderit. Fidamus Deo, nosq; totos divine dispositioni, quā possumus plenissimè credamus: ipse provalebit, ipsi erunt de nobis. Ego quidem, quod cernitis, ad Dei tribunal citor, rationem

G 2

tionem redditurus de sexaginta annis. Omnia mea, facta, dicta, cogitata illi iudici sunt apertissima; nihil latere poterit: omnes vitæ meæ actus sententiam decretoriam accipient. Heu horreo; nam verè horrendū est iudici Deo sistere. Sed est quod me in tā arctis rebus solatur. Licet ergo servus sim improbus, bonus est tamen Dominus meus, & infinitè bonus, qui servulum quantumvis malum, suum tamen fuisse agnosceret. Non parum etiam praesidium pono in Divis illis quos ad mortem meam & ultimum certamen invitavi, cum diebus ipsorum honori festis caelestem mensam hoc sine accumbere, ut mihi Divos illos Divaque propitiarem, volentesque redderem ad ferendum in morte auxilium. Sed & causæ meæ, subsidii plurimum & pattoemini spero à sanctis Angelis, quos singulariter venerari, mihi que demereri, licet officiis non dignis, quotidie conatus sum. Hos tutelares purissimos spiritus, cum omnibus Sanctis, iam iudici sistendus, corde & ore invoco. Vos verò universi etiamnum superstitēs salvet, meque suo quisque ordine secuturi Valete.

§. 26. Morientium extrema monita.

Vti sol ad occasum tendens amerior est, sic homo morti vicinus, plerumque sapientior. Hinc illæ morientium orationes à sapientia laudatissimæ. In specimen pauca dabimus.

Cyrus Rex moriturus: Corpus meum, inquit, si filii, cum diem supremum clausero, nec in argento, nec in ullo alio metallo condite, sed rem suam terræ reddite. Postrema ejus vox fuit: Si in amicos beneficii fueritis, etiam in hostes animadvertendi facultas non deerit. Valete filii charissimi, atque idem matri meis verbis renunciate. Vos itidem amici, qui adestis salvet.

a Sapienter planè Theophrastus moriens dixit: Multa dulcia mentitur vita, obsequio gloriæ, cuius amore nihil est vanius. b Huc spectat Severi Imperatoris morientis dictum: Omnia fui, sed nihil prodest.

c Constantius Imperator Constantini Magni parens iam nforiturus imperiū filio transcribens, mira hilaritate animi: Nunc, inquit, mortem propè pluri quam ipsam immortalitatem æstimō: filium imperatorem relinquo. Hic vir hic est, qui post ducentos septuaginta annos, Christianorum lacrymas absterfit, & tyrannorum crudelitatem vindicavit; Christus cum Constantino verè in armis fuit.

d Rex Galliarū Ludovicus in extremis filio hæc præcepit. Cave, mi fili, ne unquam letale peccatum admittas: potius omne tormenti genus perfer, quam talem culpam perpetres. Peccata quæbò confitere, eosque tibi confessarios delige; qui agenda docere, cavenda sincere audeant monere, & vitia reprehendere. Parentibus obedientiam, amorem ac reverentiam exhibe.

Clotarius Rex in vili villā moriens: Quid putatis, inquit, quantus ille Rex est, qui tantos reges interficit?

Carolus V. Imperator augustissimus, morti jam vicinus, vocato ad se filio Philippo II. hitum ei cilicium & cruentum flagellum, quibus in se usus, aservanda tradidit, non sine præclaris monitis.

Philippus II. Hispaniarum Rex vitam pariter clausurus, ubi ex arcano scrinio illud ipsum parentis cilicium & flagellū, quibus etiam ipse corpus domuit, Philippo III. filio munus protulisset, hæc insuper adjiciens monita: Magnam, inquit gratiam tibi fecerit Deus; si te ad illud gloriæ fastigium elexerit, quo me præcurrem habuisti. Sed ex animo te obtestor, cum id assecutus fueris huius etiam lectioni, in quo me jam vides, memineris; hic, ut cernis, subsistit omnis mundi gloria. Dein commendo tibi sedis Apostolicæ obedientiam, fidei Catholicæ protectionem, Religionis Catholicæ zelum, Reipublicæ pacem, & in subditos iustitiam. Si Deus his

A meis consiliis subscripserit, suum regem non amittet hoc regnum, sed utiliter commutabit.

Ferdinandus Magnus Castellæ Rex mortem obiit natali die, jam facti sui è B. Ilidori monitu certus, postmodum cunctis prorsus regio, præfulibus comitantibus, delatus est in templum. Hic singula regum ornamenta deponens, Deoque sua velut restituens, ad aram remisit, ipse cilicio indutus, & cinere aspersus, in terram se abiecit cum lacrymis, dixitque: Domine, regnum quod à te accepi tibi restituo: colloca me, queso, in aeternā luce. Altero ab hoc die sacramentis munitus, in eodem templo vitam sanctissime finiit, ubi annis quadraginta regno præfulset.

Lucius Marinus de rebus Hispan. l. 18. prope finem.

Carolus Rex Sicilia cum in ultimis esset, hæc locutus est: O vanas hominum cogitationes! Ah, miseri! honoribus delectamur, aurum acervamus, & negligimus cælum. Beatam pauperum sortem, qui tenui salino contenti, somnos ducunt tranquillissimos. Quid me regnū, quid omnium obsequia jam juvant? miser esse potuissim sine tantis impendiis. Nondum corpi vivere, & jam cogor vivēdi finem facere. Ubi nunc vires imperii mei eadem me necessitas involvit quæ vilissimum mendiculum. E tot millibus famulorum, clientum, adulatorum, ne quidem unus est, qui comes ire velit aut possit ad Dei tribunal. Ite nunc mortales, & magnis cogitationibus pectora implete. Ite cauti & opes anxie captas per mille annos disponite, hodiernā vel crastinā morituri. Vale igitur terra: utinam dicere liceat, Salve cælum.

Sed ne silentio transeamus opulentissimum regum, & sanctissimum, solem Hebrææ gentis Davidem, qui è vitā discessurus: Ego, inquit, ingredior viam universæ terræ. Et ad filium conversus: Tu quærem Salomon fili mi, ait, scito Deum patris tui. & servi ei corde perfecto, & animo voluntario.

Omnia enim corda scrutatur Dominus, & universas mentium cogitationes intelligit. Si quaesieris eum, invenies: si autem dereliqueris eum, projiciet te in æternum. Terribilis exhortatio, & quæ vel adamantinum pectus penetrat. Hac ultimā concione suā David, optimæ vitæ capita ex ætissime complexus est, scilicet, Dei præsentiam ubique cogitandam; Deo fidelissime serviendum; obedientiæ premium fore ipsum Deum; prævaricatori æternum imminere supplicium.

Ita mors devorat omnes, ducit reges, trahit populos, impellit gentes; non precibus flecti, non divitiis placari, non lacrymis persuaderi, neque ullis unquam viribus superari potest. Sed æquo animo sapiens, stultus iniquo vitam deserit.

§. 27. Christus invitatur.

Mane mecum Domine, quoniam advesperascit, & inclinata est jam dies. Dies vitæ meæ in noctem præceps vergit, nec ullus est solus, qui properantem hunc solem sistat, & diem extendat: lux mea jam jam occidit in terræ sinum festinat. Sed uti sol quotidie terrā sepelitur, & ipse suas ite exequias, & tamen quotidie velut redivivus è suo illo tumulo emergit: sic & ego, sic & omnes quotquot vivimus, in terram quidem abibimus, illius gremio condendi: sed redibimus è terrā, sole ipso clariores.

Ergo, o Christe, o mi amantissime Servator, mane mecum, en advesperascit: oculi, aures, sensus omnes à me deficient & abeunt in singulas pæne horas; nec abeunt morari possum aut retinere. Tu solus oro, ne me deferas, Jesu benignissime, & cetera libens dimittam. Abite omnia alia; missionem do, & veniam. Meus creator mecum est, satis est; omnia bona mecum sunt. Sed ut mecum in ipsam usque noctem, in ipsam usque mortem permaneat, identidem clamo: Mane mecum Domine, quoniam advesperascit. Sed & cum vox mihi omnis hælerit, cum omnis sensus defecerit, & solus

Obiit anno 1508. Vita Florimund. Raymu. l. 5. de Ortu hæres. c. 5. fine.

David ultimā concione suā optimæ vitæ capita complexus

Luc. c. 24. v. 29. Dies vitæ in noctem vergit.